II. KURENDA SZKOLNA.

1868.

L. szk. 38.

Rada szkolna we Lwowie zaczyna swoje urzędowanie z 24. Stycz. 1868, od którego dnia wszelkie sprawy szkolne do Niéj już należą.

Następujący Reskrypt Prezydyum Wysokiego c. k. Namiestnictwa z dnia 10. Stycznia b. r. L. 88/pr. podaje się do wiadomości i ścisłego przestrzegania:

„Mit dem 24. dieses Monates beginnt der Landesschulrath seine Amtsthätigkeit, wovon das hochw. Consistorium unter Beziehung auf das im Landesgesetzblatte St. IV. Nr. 12. kundgemachte Organisations-Regulativ für den Landesschulrath mit dem Bedeuten in Kenntniß gesetzt wird, daß vom erwähnten Zeitpunkte angefangen, alle Berichte, Anträge, Vorschläge, Einschreiten, welche die nach dem obigen Regulativ in den Wirkungskreis des Landesschulrathes gehörenden Angelegenheiten betreffen, — an den Landesschulrath zu richten sind. Lemberg am 10. Jänner 1868."

Tarnów dnia 15. Lutego 1868.

L. kośc. 2691 z r. 1867.

Rada szkolna krajowa we Lwowie z 11 członków utworzona została.

Obwieszczenie Wys. C. K. Namiestnictwa z 6. Lipca 1867 L. pr. 5306 o téj **Radzie** znajduje się w IV. części „Dziennika ustaw i rozporządzeń krajowych" wydanéj 22. Lipca r. b. L. 12 którego dla każdego z 26 Okręgów szkolnych po 1 egzemplarzu otrzymaliśmy i przy téj Kurendzie wyprawiamy. Tarnów 5. Wrz. 1867.

Kur. szk. X. z r. 1867.

L. szk. 152.

Rada szkolna we Lwowie i statut organizacyjny.

Przy Kurendzie szkolnéj X. r. 1867. każdy Dozor szkół okręgowy otrzymał Obwieszczenie C. K. Namiestnictwa z 6. Lip. 1867. L. 5306 pr. tyczące się ustanowienia Rady szkolnéj krajowéj we Lwowie i Statutu Jéj, nie zaś każdy Kapłan i Nauczyciel. Ponieważ ta Rada z 24. Stycz. r. b. zaczęła swoje urzędowanie i wszelkie wzbudza zajęcie, niezawodnie tak Szan. Duchowieństwo jako i Nauczycielstwo pragnie posiadać treść owego Obwieszczenia w całości. Dlatego poleciliśmy oddrukowanie onegoż w téj Kurendzie, które tak opiewa:

„Obwieszczenie c. k. Namiestnictwa z dnia 6. Lipca 1867 r. liczba 5306 Pr., tyczące się ustanowienia Rady szkolnej krajowéj dla Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielk. Księst. Krakowskiem.

Jego Ces. Król. Apostolska Mość. przychyliwszy się do prośby Sejmu, najwyższem postanowieniem z dnia 25. Czerwca b. r. raczył najmiłościwiéj przyzwolić na ustanowienie Rady szkolnéj krajowéj dla Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Rada ta ma być ustanowioną i rozwijać czynność swoją na podstawie załączonego Statutu organizycyjnego.

Agenor hr. Gołuchowski. w. r.

Statut organizacyjny, tyczący się ustanowienia Rady szkolnéj krajowéj w Królestwie Galicyi i Lodomeryi z wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Artykuł I. Ustanawia się dla Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem pod przewodnictwem Namiestnika Rada szkolna krajowa.

Artykuł II. Rada szkolna krajowa jest w sprawach szkół ludowych i średnich najwyższą władzą nadzorczą i wykonawczą w kraju.

Artykuł III. Do jéj czynności należą:

1. Zarząd administracyjny i umiejętny szkół i zakładów naukowych w zakresie, przyznanym dotychczas naczelnym władzom politycznym kraju, i w obrębie ustaw obowiązujących.

2. Przedstawienie do nominacyi przez Najjaśniejszego Pana inspektorów szkolnych.

3. Mianowanie i wszelkie stosunki służbowe dyrektorów i nauczycieli szkół średnich i ludowych, z zastrzeżeniem szczegółowych praw, gminom, korporacyom i osobom prywatnym służących.

Wpływ Biskupów na nominacyę nauczycieli religii pozostaje i nadal.

4. Wygotowywanie ogólnych projektów naukowych (systemów), tudzież częściowych projektów we względzie szkół ludowych i średnich, drogą uchwały sejmowéj w wykonanie wejść mających.

Co do nauki religii, obowiązują istniejące ustawy.

5. Wskazywanie wzorowych textów naukowych dla szkół ludowych, i zatwierdzanie dla szkół średnich książek wykładowych.

Udział Biskupów w zatwierdzaniu książek do nauki religii będzie taki sam, jaki dotąd zastrzegały ustawy.

6. Układanie rocznego budżetu na rzecz szkół ludowych i średnich, ze skarbu publicznego zasilanych lub utrzymywanych.

7. Ogłaszanie corocznego sprawozdania w przedmiocie publicznego wychowania w kraju.

Artykuł IV. Rada szkolna krajowa składa się:

1. z Namiestnika lub zastępcy, z jego ramienia wyznaczonego;

2. z każdoczasowego referendarza Namiestnictwa do spraw szkolnych;

3. z dwóch inspektorów, do posiedzeń Rady szkolnéj przywołanych przez Namiestnika;

4. z dwóch duchownych, przez Najjaśniejszego Pana powołanych;

5. z członka Wydziału krajowego, przez Wydział wydelegowanego;

6. z dwóch delegowanych, wybranych przez Rady miejskie głównych miast Lwowa i Krakowa;

7. z dwóch osób zaszczytnie znanych w zawodzie naukowym, przez Wydział krajowy przedstawionych, a przez Najjaśniejszego Pana mianowanych.

Członek Wydziału krajowego urzęduje przez czas trwania mandatu od Wydziału otrzymanego; delegaci miejscy i dwaj członkowie z zawodu naukowego urzędują przez lat trzy, po których upływie mogą znowu być powołani.

Artykuł V. Uchwały zapadają większością głosów: w razie równości rozstrzyga przewodniczący.

Do ważności uchwał potrzebna jest obecność przynajmniéj sześciu członków.

Artykuł VI. Przewodniczącemu służy prawo wstrymania wykonania uchwał, gdyby zapadła uchwała sprzeciwiała się według jego zdania ustawom obowiązującym.

Artykuł VII. Ustanowiona Rada szkolna przedłoży projekt swego wewnętrznego urządzenia etatu do zatwierdzenia na właściwéj drodze.“

Do tego Obwieszczenia dodajemy następujące:

„Ogłoszenie Rady szkolnéj krajowéj z dnia 24. Stycznia 1868. r. L. 189. R. S. k., względem wystawiania świadectw w szkołach średnich i ludowych.

Na podstawie ustawy o języku wykładowym w szkołach średnich i ludowych Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem z dnia 22. Czerwca 1867. r. (Dz. ust. i rozp. kr. część V. nr. 13.) rozporządza się, że począwszy od drugiego półrocza roku szkolnego 1867/8. świadectwa szkolne w tym języku mają być wystawiane, który jest wykładowym szkoły.

Używać wolno tylko tych formularzy, które wyjdą nakładem c. k. Namiestnictwa.

Nabyć można formularze w Dyrekcyi urzędów pomocniczych c. k. Namiestnictwa za złożeniem odpowiedniéj opłaty.

Agenor hrabia **Gołuchowski** w. r.“

Ku wiadomości i zastósowaniu się. Tarnów 17. Marca 1868.

L. kość. 1283.

Wiadomość o śmierci ś. p. X. Jana Miki, Kanonika kat. Tarnowskiego.

Bolesną dzielimy z Wami wiadomość...

Dnia 26. Marca 1868. o godzinie $^{3}/_{4}$ na 5. po południu powołał Pan do siebie Naszego najdroższego przyjaciela i najgorliwszego współpracownika, Przew. JM. X. Jana Kantego Mikę, Kanonika katedralnego.

Urodzony w r. 1795 w Willamowicach, wyświęcony na kapłana w r. 1819, spędził następne 49 lat kapłańskiego żywota na najgorliwszych usługach dla kościoła i kraju. Najpierw uczył przez rok drugą klasę gimnazyum w Bochni, a od r. 1820 do r. 1827 był katechetą tegoż gimnazyum; w r. 1827 został plebanem w Willamowicach i piastował zarazem godność poddziekaniego Oświęcimskiego; następnie w r. 1830 przeniósł się na plebana do Podgórza, gdzie za jego staraniem dokończono budowy kościoła paraf. wreszcie w r. 1835 powołany na Kanonika Katedry Tarnowskiéj, sprawował obok różne urzędy, jako to: Vice-Dyrektora gimnazyum (aż do r. 1846), Rektora Seminaryum (w r. 1851), Radcy Sądu biskupiego małżeńskiego, Examinatora prosynodalnego; a jako Radca i Referent Konsystorski, był prawą ręką Nam i poprzednikom Naszym; przedewszystkiem zawdzięczamy mu wydobycie i uporządkowanie aktów fundacyj kościelnych dyecezyi Naszéj, przez co niejedna intencya pobożnych fundatorów szczególniéj co do Mszy świętych fundowanych ocalona została: tak np. najświeżéj wykrył i staraniem swojém wprowadził napowrót w życie (od Października 1867) fundacyą ś. p. Kanonika kat. Krak., poprzednio Infułata Kolegiaty Tarnowskiéj X. Stanisława Orłowskiego, przeznaczającą (w r. 1707) procent od kapitału 2000 zł. pol. teraz 2350 złr. a. w. w obligacyach na okrycie 12 biednych uczniów szkoły Tarnowskiéj, dawniéj kolegialnéj, a teraz tak zwanéj normalnéj, która to fundacya po zniesieniu kollegiaty Tarnowskiéj, w r. 1786 do funduszu religijnego, z pominięciem intencyi fundatora, wciągnięta została.

Nadto położył ś. p. X. Kanonik, Jan Mika, nader mnogie zasługi około oświaty ludu, jeszcze przed rokiem 1830, w okolicznościach bardzo trudnych dla powodzenia przedsiębiorstw literackich, poruszył, już to własną pracą, już to przykładem wydawnictwo dziełek religijno ludowych i książek do nabożeństwa; on to przepolszczył i wydał kilka dziełek sławnego Schmida, jak n. p. „Henryś", „Genowefa"...; daléj wydał bardzo wiele książek do nabożeństwa, jak: „Manna" czyli nabożeństwo na Boże Ciało; „Zabawa duchowna" dla maluczkich dzieci; „Książka kalwaryjska" czyli „Dróżki"; „Stacye Jerozolimskie"; „Ołtarz złoty" tak większy, jak mniejszy; „Wybór modlitw" mniejszy i większy; „Officyum" mniejsze i większe; „Skarb duszy"; ponowił poprawne wydanie „Gorzkich żalów", jako téż znanéj „Groszówki" i t. d. — Niektóre z wymienionych książek rozeszły się tysiącami między ludem i pod głoskami X. J. M. podadzą dalekiéj potomności nieodżałowaną pamięć swego wydawcy i żarliwego rozkrzewiciela oświaty ludowéj. Jeszcze w roku zeszłym wyszedł jego staraniem na pamiątkę 100letniéj rocznicy kanonizacyi ś. Jana Kantego przedruk, bardzo dla wiejskiego ludu użytecznego dziełka pod napisem: „Jad człowieczy". Zamiłowany w literackiéj pracy, na 30 godzin przed zgonem przezierał z druku Kurendę — tęże samę, która miała mieścić wiadomość o jego niespodziewanéj śmierci.

Uległszy sparaliżowaniu płuc, zeszedł ś. p. X. Kanonik, Jan Mika, z tego świata świątobliwą śmiercią sprawiedliwego, tuląc krzyż Zbawiciela Pana do ust i polecając duszę swoję pamięci otaczających go kapłanów i przyjaciół. Oddał Bogu ducha z ufnością, że Ten, któremu służył wiernie za życia, przyjmie go po śmierci do swéj wiecznej chwały!...

Niechaj mu świeci światłość wiekuista!...

Józef Alojzy,

Biskup Tarnowski.

Z Konsystorza Biskupiego,

Tarnów dnia 30. Marca 1868.

X. Jan Figwer,

Kanclerz.

Tarnów. Nakładem Konsystorza Biskupiego; drukiem Anastazego Rusinowskiego, 1868.